

Predmet C-209/23**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

31. ožujka 2023.

Sud koji je uputio zahtjev:

Landgericht Mainz (Njemačka)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

30. ožujka 2023.

Tužitelji:

FT

RRC Sport GmbH

Tuženik:

Fédération Internationale de Football Association (FIFA)

Predmet glavnog postupka

Zahtjevi za prestanak povrede zbog toga što su okvirnim uvjetima koje je donijela FIFA, i unutar kojih posrednici za igrače igračima i klubovima nude i pružaju usluge posredovanja u transferu igrača za koje smiju primati naknadu, povrijeđeni zabrana sklapanja zabranjenih sporazuma iz članka 101. UFEU-a, zabrana zlouporabe vladajućeg položaja u skladu s člankom 102. UFEU-a, sloboda pružanja usluga zajamčena člankom 56. UFEU-a i (djelomično) OUZP.

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Predmet: usklađenost FIFA-ina uređenja posredovanja u transferu igrača s člancima 101., 102. i 56. UFEU-a te člankom 6. OUZP-a

Pravna osnova: članak 267. UFEU-a

Prethodno pitanje

Treba li članak 101. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) (zabrana sklapanja zabranjenih sporazuma), članak 102. UFEU-a (zabrana zlouporabe vladajućeg položaja) i članak 56. UFEU-a (sloboda pružanja usluga) te članak 6. Opće uredbe o zaštiti podataka (OUZP) tumačiti na način da im se protivi propis koji je donijela svjetska sportska federacija (u ovom slučaju: FIFA) kojoj pripada 211 nacionalnih sportskih saveza predmetne vrste sporta (u ovom slučaju: nogomet), čije su odredbe stoga u svakom slučaju obvezujuće za veći dio sudionika koji djeluju u pojedinim nacionalnim profesionalnim ligama predmetne vrste sporta (u ovom slučaju: klubovi (s time da se to odnosi i na nogometne klubove koji su organizirani kao društva kapitala), igrači (koji su članovi saveza) i posrednici za igrače) i čiji sadržaj glasi:

1. zabranjuje se u korist posrednika za igrače ugovarati ili posrednicima za igrače isplaćivati naknade koje prelaze gornju granicu utvrđenu kao postotak od iznosa transfera ili godišnje naknade određenog igrača,

kao što se to predviđa člankom 15. stavkom 2. FIFA Football Agent Regulationsa (FIFA-in Pravilnik o posrednicima za igrače) (FFAR),

2. zabranjuje se da treće strane u korist ugovornog partnera posrednika za igrače plaćaju naknade koje se duguju s osnove ugovora o posredovanju u transferu igrača,

kao što se to predviđa člankom 14. stavcima 2. i 3. FFAR-a,

3. u slučajevima u kojima posrednik za igrače djeluje u ime kluba u koji igrač prelazi i u ime igrača, klubovima se zabranjuje da za usluge posrednika za igrače plate više od 50 % ukupne naknade koju duguju igrač i klub,

kao što se to predviđa člankom 14. stavkom 10. FFAR-a,

4. za izdavanje licence posredniku za igrače, koja je uvjet za pružanje usluga posredovanja u transferu igrača, zahtijeva se da kandidat pristane na interne propise svjetske sportske federacije (u ovom slučaju: FFAR, Statut FIFA-e, Disciplinski kodeks FIFA-e, Etički kodeks FIFA-e, FIFA-in Pravilnik o statusu i transferima igrača, kao i statuti, pravilnici, direktive i odluke tijela i komisija), kao i na pokretanje postupaka pred sudovima federacije i sudovima konfederacija i savezâ članova,

kao što se to predviđa člankom 4. stavkom 2., člankom 16. stavkom 2. točkom (b) i člankom 20. FFAR-a u vezi s člankom 8. stavkom 3., člankom 57. stavkom 1. te člankom 58. stavcima 1. i 2. Statuta FIFA-e, člankom 5. točkom (a), člankom 49. i člankom 53. stavkom 3. Disciplinskog kodeksa FIFA-e, člankom 4. stavkom 2. i člankom 82. stavkom 1. Etičkog kodeksa,

5. određuju se uvjeti za izdavanje licence posredniku za igrače u skladu s kojima je trajno isključeno izdavanje licence u slučaju osuđujućih presuda ili nagodbi u kaznenim postupcima ili najmanje dvogodišnje zabrane rada, suspenzije, oduzimanja dozvole ili neke druge diskvalifikacije koju je odredilo tijelo ili sportski savez, pri čemu ne postoji mogućnost naknadnog izdavanja licence,

kao što se to predviđa člankom 5. stavkom 1. točkom (a) podtočkama ii. i iii. FFAR-a,

6. posrednicima za igrače zabranjuje se da u vezi sa sklapanjem ugovora o transferu i/ili ugovora o radu pružaju usluge posredovanja u transferu igrača ili druge usluge subjektima navedenima u nastavku te da za to primaju naknadu od

- (a) kluba iz kojeg igrač prelazi i kluba u koji igrač prelazi,
- (b) kluba iz kojeg igrač prelazi i igrača,
- (c) svih uključenih strana (kluba iz kojeg igrač prelazi, kluba u koji igrač prelazi i igrača),

kao što se to predviđa člankom 12. stavicima 8. i 9. FFAR-a, odnosno

6.a posrednicima za igrače zabranjuje se da u vezi sa sklapanjem ugovora o transferu i/ili ugovora o radu zajedno s povezanim posrednikom za igrače pružaju usluge posredovanja u transferu igrača ili druge usluge subjektima navedenima u nastavku te da za to primaju naknadu od

- (a) kluba iz kojeg igrač prelazi i kluba u koji igrač prelazi,
- (b) kluba iz kojeg igrač prelazi i igrača,
- (c) svih uključenih strana (kluba iz kojeg igrač prelazi, kluba u koji igrač prelazi i igrača),

kada pojam povezanog posrednika za igrače obuhvaća suradnju u smislu definicije pojma „Connected Football Agent”, predviđene FFAR-om (str. 6. točka (iv.) FFAR-a),

kao što se to predviđa člankom 12. stavkom 10. FFAR-a u vezi s definicijom pojma „Connected Football Agent”, str. 6. točka (iv.) FFAR-a,

7. posrednicima za igrače zabranjuje se stupanje u kontakt ili sklapanje ugovora o posredovanju s klubom, igračem, udruženjem članom svjetske sportske federacije ili s pravnom osobom koja upravlja tzv. Single-Entity_Leagueom, koji mogu angažirati posrednike za igrače i koji su s drugim posrednikom za igrače sklopili ekskluzivni ugovor,

kao što se to predviđa člankom 16. stavkom 1. točkama (b) i (c) FFAR-a,

8. imena svih posrednika za igrače i detaljne informacije o tim posrednicima, imena klijenata koje zastupaju, usluge posredovanja u transferu igrača koje pružaju svakom pojedinom nalogodavcu i/ili pojedinosti o svim transakcijama u kojima sudjeluju posrednici za igrače, uključujući iznos koji se isplaćuje posrednicima za igrače, treba učitati na platformu svjetske sportske federacije i te se informacije djelomično stavljaju na raspolaganje drugim klubovima, igračima ili posrednicima za igrače,

kao što se to predviđa člankom 19. FFAR-a,

9. zabranjuje se ugovaranje naknada za usluge posredovanja u transferu igrača na način koji se ne temelji isključivo na naknadi igrača ili iznosu transfera,

kao što se to predviđa člankom 15. stavkom 1. FFAR-a,

10. pretpostavlja se da su druge usluge koje je posrednik za igrače ili s njim povezani posrednik za igrače pružao 24 mjeseci prije ili nakon pružanja usluge posredovanja u transferu igrača klijentu koji je uključen u transakciju u vezi s kojom su pružene usluge posredovanja u transferu igrača dio usluga posredovanja u transferu igrača te se, sve dok se ta pretpostavka ne može oboriti, naknade za druge usluge smatraju dijelom naknade za uslugu posredovanja u transferu igrača,

kao što se to predviđa člankom 15. stavicima 3. i 4. FFAR-a,

11. iznos postotka naknade posrednika za igrače određuje se samo na temelju plaće koja je stvarno isplaćena igraču,

kao što se to predviđa člankom 14. stavicima 7. i 12. FFAR-a,

12. posrednici za igrače obvezni su svjetskoj sportskoj federaciji pružiti informacije koje se odnose na sljedeće:

(a) u roku od 14 dana nakon njihova sklapanja: svaki sporazum s klijentom koji nije sporazum o zastupanju, uključujući, među ostalim, druge usluge i informacije koje se traže na platformi,

(b) u roku od 14 dana nakon isplate naknade: informacije koje se traže na platformi,

(c) u roku od 14 dana nakon isplate naknade u vezi sa svakim sporazumom s klijentom koji nije sporazum o zastupanju: informacije koje se traže na platformi,

(d) u roku od 14 dana nakon njihova sklapanja: svaki ugovor ili neki drugi sporazum koji su sklopili posrednici za igrače u svrhu suradnje prilikom pružanja bilo kakvih usluga ili u svrhu podjele prihoda ili dobiti iz bilo kojeg dijela njihovih usluga posredovanja u transferu igrača,

(e) pod uvjetom da obavljaju svoje poslove preko agencije, u roku od 14 dana nakon prve transakcije uz sudjelovanje agencije: broj posrednika za igrače koji obavljaju svoje poslove preko iste agencije i imena svih zaposlenika,

kao što se to predviđa člankom 16. stavkom 2. točkom (j) podtočkama ii. do v. i člankom 16. stavkom 2. točkom (k) podtočkom ii. FFAR-a,

13. klubovima se zabranjuje da za posredovanje u pogledu nekog igrača s posrednicima za igrače ugovaraju naknade ili sastavne dijelove naknada odnosno da posrednicima za igrače isplaćuju naknade ili sastavne dijelove naknada čija obračunska osnova ovisi (i) o budućim naknadama za transfer koje će klub primiti od daljnjeg transfera igrača,

kao što se to predviđa člankom 18.ter stavkom 1. prvom alternativom FIFA-ina Pravilnika o statusu i transferima igrača (FIFA RSTP) i člankom 16. stavkom 3. točkom (e) FFAR-a.

Navedene odredbe prava Unije

Članci 101., 102. i 56. UFEU-a te članak 6. OUZP-a

Navedene odredbe nacionalnog prava

Članci 1., 19. i 33. Gesetza gegen Wettbewerbsbeschränkungen (Zakon o suzbijanju ograničenja tržišnog natjecanja, u daljnjem tekstu: GWB)

Članci 823. i 1004. Bürgerliches Gesetzbucha (Građanski zakonik, u daljnjem tekstu: BGB)

Navedeni propisi FIFA-e

FIFA Football Agents Regulations (FIFA-in Pravilnik o posrednicima za igrače, u daljnjem tekstu: FFAR)

definicije, članci 4., 5., 12., 14., 15., 16., 19. i 20.

FIFA-in Pravilnik o statusu i transferima igrača (u daljnjem tekstu: FIFA RSTP)

članak 18.ter

FIFA-in Pravilnik o radu s posrednicima

članak 7.

Statut FIFA-e iz 2021.

članci 8., 14., 57. i 58.

Disciplinski kodeks FIFA-e iz 2019.

članci 5., 49. i 53.

Etički kodeks FIFA-e iz 2020.

članci 4. i 82.

Prikaz činjenica i postupka

Prvotuzitelj je posrednik za igrače i potpredsjednik udruženja posrednika za igrače The Football Forum. Drugotuzitelj je društvo s ograničenom odgovornošću (GmbH) sa sjedištem u Frankenthalu (Njemačka), koje je također posrednik za igrače i koje je predregistrirano pri Deutscher Fußball-Bundu (Njemački nogometni savez, u daljnjem tekstu: DFB), njemačkom nacionalnom nogometnom savezu, koji je tuženikov član. Prvotuzitelj je direktor drugotuzitelja te je, barem prema njegovim navodima, također registriran kao posrednik za igrače u Francuskoj i Engleskoj.

Tuženik je neprofitna udruga s pravnom osobnosti osnovana u skladu sa švicarskim pravom čije se sjedište nalazi u Zürichu, Švicarska. Najviša je krovna svjetska nogometna organizacija kojoj je pridruženo 211 nacionalnih saveza članova iz cijelog svijeta, među kojima je i DFB. Savezi članovi tuženika moraju se, u skladu s člankom 11. stavkom 4. tuženikova statuta (Statut FIFA-e), u svojim statutima obvezati da će poštovati tuženikove propise i da će priznavati njegove odluke (vidjeti također članak 14. Statuta FIFA-e).

Tuženik ima razna tijela i povjerenstva. Njegovo je vijeće strateško i nadzorno tijelo koje donosi opće propise u skladu s člankom 34. točkom 11. Statuta FIFA-e.

Tuženikovo je vijeće na sjednici od 16. prosinca 2022. donijelo FIFA-in Pravilnik o posrednicima za igrače, koji je objavilo 6. siječnja 2023.

U tom je pogledu riječ o novouređenim okvirnim uvjetima unutar kojih posrednici za igrače igračima i klubovima nude i pružaju usluge posredovanja u transferu igrača i za koje smiju primati naknadu.

Članci 1. do 10. FFAR-a te članci 22. do 27. FFAR-a stupili su na snagu 9. siječnja 2023. (vidjeti članak 28. stavak 1. točku (a) FFAR-a). U preostalom dijelu odredbe stupaju na snagu 1. listopada 2023. u skladu s člankom 28. stavkom 1. točkom (b) FFAR-a.

U skladu s odredbom koja je bila na snazi još prije donošenja FFAR-a klubovima je zabranjeno uvjetovati honorar posrednika za igrače budućim naknadama za transfer (članak 18.ter stavak 1. FIFA RSTP-a i članak 7. stavak 4. FIFA-ina Pravilnika o radu s posrednicima).

Zbog te odredbe, kao i zbog jednog dijela odredaba FFAR-a, kako se navode u prethodnom pitanju, tužitelji u predmetnom sporu pred ovim sudom ističu zahtjeve za prestanak povrede. Smatraju da se osporavane odredbe protive zabrani sklapanja zabranjenih sporazuma iz članka 101. UFEU- a, zabrani zlouporabe vladajućeg položaja u skladu s člankom 102. UFEU-a, slobodi pružanja usluga zajamčenoj člankom 56. UFEU-a te (djelomično) OUZP-u. Stoga zahtijevaju da se tuženiku zabrani primjena tih odredaba.

Suprotno tomu, tuženik smatra da je njegov skup pravila zakonit.

I.

Odluka o ovom sporu ovisi o tome protive li se člancima 101., 102. i 56. UFEU-a te članku 6. OUZP-a sporne odredbe navedene u prethodnom pitanju.

Naime, u skladu s njemačkim nacionalnim pravom tužitelji bi u slučaju takve povrede imali pravo zahtijevati prestanak povrede u skladu s člankom 33. stavcima 1. i 2. GWB-a u vezi s člancima 1. i 19. GWB-a, člancima 101. i 102. UFEU-a, odnosno, u skladu s člankom 1004. stavkom 1. drugom rečenicom BBGB-a, po analogiji u vezi s člankom 823. stavkom 2. BGB-a, člancima 56., 101. i 102. UFEU-a te člankom 6. OUZP-a, tako da bi tužba bila osnovana te bi je trebalo prihvatiti. U suprotnom bi tužba bila neosnovana, pa bi je stoga trebalo odbiti.

II.

1. Članci 101. i 102.UFEU-a

(a) Ovo vijeće smatra da su sporne odredbe obuhvaćene područjem primjene članaka 101. i 102. UFEU-a.

Točno je da tuženik smatra da je naizgled gospodarska djelatnost posrednika za igrače izravno povezana sa sportskim natjecanjem te da zbog toga nije obuhvaćena područjem primjene članaka 101. i 102. UFEU-a. Ta se djelatnost osobito odnosi na sastav momčadi, njihov kontinuitet i njihovu sportsku snagu, ali i na povezanost navijača i gledatelja s klubovima i njihovim igračima. Djelatnost posrednika za igrače stoga utječe na pošteno sportsko natjecanje, sposobnost i zdravlje sportaša. Za uređenje te djelatnosti nadležan je tuženik, kao međunarodna krovna organizacija, pri čemu se osobito može pozvati i na članak 165. UFEU-a, u kojem se naglašava posebno društveno obilježje područja sporta. U vezi s tim raspolaže diskrecijskom ovlašću i marginom prosudbe. Pritom treba uzeti u obzir da ne postoji drugo regulatorno tijelo na globalnoj razini i da tuženik treba pronaći globalna i međunarodna rješenja koja treba prilagoditi pojedinim nacionalnim pravnim okvirima.

Uzimajući u obzir sudsku praksu Općeg suda Europske unije (u daljnjem tekstu: Opći sud) u predmetu Piau (presuda od 26. siječnja 2005., T-193/02), ovo vijeće ipak smatra da bi prije trebalo pretpostaviti da je djelatnost posredovanja u

transferu igrača gospodarska djelatnost koja se odnosi na pružanje usluga i koja nema specifično obilježje svojstveno sportu. Isto tako, s obzirom na navedenu sudsku praksu trebalo bi pretpostaviti da je tuženik udruženje poduzetnika u smislu tih odredaba i da sporne odredbe treba smatrati odlukama udruženja poduzetnika u smislu članka 101. UFEU-a. U navedenoj odluci Opći sud pretpostavio je i tuženikov vladajući položaj u smislu članka 102. UFEU-a na tržištu usluga posrednika za igrače. Budući da su transferi igrača često međunarodni te da djelatnost posrednika za igrače, kao što je i tužiteljeva u ovom slučaju, nije ograničena na transfere unutar nacionalnih profesionalnih liga neke države članice, sporne odredbe utječu i na trgovinu među državama članicama.

(b)

Sporne odredbe načelno se mogu smatrati i ograničenjem tržišnog natjecanja u smislu članka 101. UFEU-a jer ograničavaju slobodu gospodarskog razvoja uključenih sudionika (posrednika za igrače, igrača i klubova) u pogledu jednog parametra tržišnog natjecanja (u ovom slučaju osobito cijene i uvjeta pristupa tržištu).

Međutim, prema sudskoj praksi Suda u predmetu Meca-Medina i Majcen (presuda od 18. srpnja 2006., C-519/04, EuZW 2006., 593), nije svaka odluka udruženja poduzetnika kojom se ograničava sloboda djelovanja predmetnih sudionika nužno obuhvaćena zabranom tržišnog natjecanja iz članka 101. UFEU-a. Štoviše, treba voditi računa o globalnom kontekstu donošenja odluke udruženja poduzetnika o kojoj je riječ, raširenosti njezinih učinaka i osobito njezinim ciljevima. Pritom treba ispitati služe li ograničenja slobode gospodarskog djelovanja uključenih sudionika koja su povezana sa spornim odredbama legitimnom cilju, jesu li nužna za postizanje tog cilja te jesu li proporcionalna cilju (takozvani test u tri faze).

Međutim, Sud u tom pogledu nije zauzeo jasno stajalište o tome odnosi li se kriterij ispitivanja iz tog testa u tri faze od samog početka samo na odredbe s obilježjima koja su isključivo svojstvena sportu a koje se izravno odnose na samo sportsko natjecanje (kao, primjerice, sporne odredbe o doping u predmetu Meca-Medina i Majcen) ili se primjenjuje i na druge odredbe koje donosi sportski savez. Osim toga, tuženik ističe da se odredbe s obilježjima koja su isključivo svojstvena sportu uopće ne mogu odvojiti od drugih odredaba, s obzirom na to da i odredbe s gospodarskom poveznicom, kao što su to u ovom slučaju sporne odredbe o djelatnosti odnosno naknadi za posrednike za igrače, utječu na sportsko natjecanje jer u svakom slučaju neizravno utječu na sastav određenih klupskih kadrova.

Ako je test u tri faze od samog početka ograničen na odredbe s obilježjima koja su isključivo svojstvena sportu, taj test ne bi bio primjenjiv u ovom slučaju. U tom bi slučaju vjerojatno trebalo potvrditi postojanje povrede članka 101. UFEU-a. Ovo vijeće osobito smatra, osim ako Sud to ne ocijeni drukčije, da nije vidljivo da su u ovom slučaju ispunjeni strogi uvjeti iz članka 101. stavka 3. UFEU-a.

U suprotnom bi trebalo ispitati ispunjavaju li sporne odredbe zahtjeve testa u tri faze.

U predmetu Meca-Medina i Majcen Sud nije zauzeo stajalište ni o tome treba li test u tri faze primijeniti i na zlouporabu prava zabranjenih sporazuma u skladu s člankom 102. UFEU-a. To pretpostavljaju Europska komisija i Bundeskartellamt (Savezni ured za zaštitu tržišnog natjecanja, Njemačka). Koliko je vidljivo, to se uglavnom potvrđuje i u njemačkoj sudskoj praksi i pravnoj teoriji o pravu zabranjenih sporazuma. Međutim, Sud tek treba donijeti obvezujuću odluku u tom pogledu.

(c)

Ako je za pitanje je li odredbama spornima u ovom slučaju povrijeđeno pravo zabranjenih sporazuma bitna ocjena proporcionalnosti u skladu s testom u tri faze, nejasno je već mogu li se ciljevi koje je istaknuo tuženik, a čijem postizanju trebaju služiti sporne odredbe, smatrati legitimnim ciljevima u tom smislu.

Tuženik se u tom pogledu općenito poziva na sljedeće ciljeve:

- osiguravanje integriteta nogometa, sportskog natjecanja i tržišta transfera koje ugrožavaju problemi i nepravilnosti na tržištu transfera i posredovanja u transferu igrača (osobito honorari za posrednike za igrače koji nisu vezani za kvalitetu pružene usluge i njihov očit nesrazmjer u odnosu na naknade za treniranje i solidarne doprinose, nedostatak transparentnosti, ugrožavanje stabilnosti ugovora, zlouporabno, nerazumno i neetičko ponašanje te sukobi interesa)
- zaštita stabilnosti ugovora
- poticanje solidarnosti između profesionalnog nogometa i nogometa na najširoj osnovi
- očuvanje sportske ravnoteže
- utvrđivanje i poboljšanje poslovnih i etičkih minimalnih standarda za djelatnost posrednika za igrače
- osiguravanje kvalitete usluga koje posrednici za igrače pružaju svojim nalogodavcima
- ograničenje sukoba interesa radi zaštite klijenta od neetičkog ponašanja
- poboljšanje financijske i administrativne transparentnosti
- zaštita igrača kojima često nedostaje iskustvo ili informacije o sustavu nogometnih transfera
- ukidanje zlouporabnih, neproporcionalnih i spekulativnih praksi

- očuvanje pravilnosti sportskih natjecanja, osobito sprečavanjem da momčadi mijenjaju svoju natjecateljsku snagu tijekom natjecanja.

Pritom je samo djelomično riječ o ciljevima koji se izravno odnose na funkcioniranje sportskog natjecanja kao takvog. Stoga se prije svega postavlja pitanje mogu li se takvi ciljevi u okviru testa u tri faze uopće uzeti u obzir kao legitimni ciljevi za odredbu sportskog saveza ili provedbu tih ciljeva treba povjeriti državnom zakonodavcu. U predmetu Meca-Medina i Majcen Sud nije zauzeo jasno stajalište o tome dolaze li kao legitimni ciljevi u okviru testa u tri faze u obzir samo ciljevi koji se izravno odnose na funkcioniranje sportskog natjecanja ili se mogu uzeti u obzir i drugi ciljevi koji se smatraju legitimnima.

Osim toga, dvojbeno je jesu li sporne odredbe nužne za postizanje ciljeva koje je tuženik konkretno istaknuo, kao što to zahtijeva test u tri faze. U tom kontekstu postavlja se i pitanje o opsegu u kojem tuženik u tom pogledu raspolaze diskrecijskom ovlašću odnosno marginom prosudbe, na koje Sud također još nije odgovorio.

1. Postotno ograničenje naknade za posrednike za igrače (gornja granica „Service Fee”) (točka 1. prethodnog pitanja)

Tuženik u tom pogledu ističe da trenutačna praksa u pogledu naknada znatno doprinosi brojnim problemima i nepravilnostima na tržištu transfera, osobito ugrožavanju stabilnosti ugovora, sukobima interesa, općenito nedovoljnoj transparentnosti upravo u vezi s honorarima za posrednike za igrače, zlorabnom i nerazumnom ponašanjem te ugrožavanju solidarnosti u nogometu spekulacijama i čistom željom za stjecanjem dobiti.

Jedini aspekt koji se može izravno odnositi na funkcioniranje sportskog natjecanja, a koji je tuženik istaknuo u tom pogledu, jest stabilnost ugovora. Naime, stabilnost sastava momčadi može izravno utjecati na njezinu sportsku snagu.

Tuženik u tom pogledu tvrdi da veća naknada za posrednika za igrače stvara veći poticaj da se taj posrednik angažira u transferu (koji sa sportskog stajališta možda uopće nema smisla). Taj se poticaj smanjuje ograničenjem naknade i ono stoga štiti stabilnost ugovora. Suprotno tomu, tužitelji tvrde da ograničenje naknade dovodi upravo do toga da posrednik za igrače mora posredovati u većem broju transfera kako bi zaradio određeni iznos, tako da odredba koju predviđa tuženik ima upravo kontraproduktivan učinak na stabilnost ugovora. Stoga se postavlja pitanje u kojem se opsegu ta odredba uopće može smatrati prikladnom za postizanje cilja stabilnosti ugovora i je li, u slučaju potvrdnog odgovora na to pitanje, za to nužna i tomu proporcionalna.

U pogledu drugih ciljeva, ne postoji izravna poveznica s funkcioniranjem sportskog natjecanja, tako da je upitno, kao što je to navedeno, dolaze li oni uopće u obzir kao legitimni ciljevi u okviru testa u tri faze. U slučaju potvrdnog

odgovora na to pitanje trebalo bi nadalje ispitati je li odredba nužna za postizanje određenog cilja i je li proporcionalna cilju.

Kad je riječ o cilju sprečavanja sukoba interesa, tuženik ističe da bi bez sporne odredbe postojala opasnost da će posrednik za igrača prije nastojati ostvariti što veću naknadu za sebe nego što veću plaću za igrača u pogledu kojeg se posreduje. Čini se da je ograničenje naknade na određeni postotak od dogovorene plaće igrača itekako prikladno za postizanje zadanog cilja u slučaju da posrednika angažira igrač. Međutim, ograničenje naknade na određeni postotak od plaće igrača tom se odredbom predviđa i u slučaju da posrednika angažira klub u koji igrač prelazi, iako bi klub koji je angažirao posrednika mogao biti zainteresiran upravo za to da igrač dobije što nižu plaću. Ovo vijeće stoga smatra da postoje dvojbe već u pogledu toga je li odredba u svojem trenutnom obliku zaista prikladna za isključenje sukoba interesa. Svakako je potrebno ispitati nužnost i proporcionalnost neovisno o tom aspektu.

Ovo vijeće smatra da nije jasno u kojem bi opsegu ograničenje naknade posrednika za igrača na određeni postotak od plaće igrača ili iznosa transfera trebalo doprinijeti većoj transparentnosti. Tuženik u tom pogledu ističe da je takvo općenito ograničenje poznato nalogodavcima i da se stoga njime potiče transparentnost. Međutim, naknada ugovorena s posrednikom za igrača trebala bi pojedinim nalogodavcima (koji su, naposljetku, ugovorni partneri posrednika za igrača s kojima je sklopljen sporazum o naknadi) biti poznata i bez općeg ograničenja, tako da ovom vijeću nisu jasni tuženikovi argumenti.

Isto tako, nije vidljivo kako bi odredbom o naknadi o kojoj je riječ u ovom slučaju trebalo spriječiti odnosno onemogućiti zlorabno i nerazumno ponašanje posrednikâ za igrača koje je istaknuo tuženik (kao primjeri za to navode se slučajevi korupcije i utaje poreza te slučajevi u kojima se okoristilo neiskustvom igračâ).

Osim toga, tuženik se u tom pogledu poziva na problem „Hidden Information” (posrednici za igrača općenito su više upoznati s relevantnim informacijama o transferu, primjerice u vezi s općim tržišnim uvjetima, predodžbama o plaći i tržišnom vrijednošću igrača, kao i u vezi s financijskim mogućnostima kluba u koji igrač prelazi, a koje mogu iskoristiti na štetu igračâ), problem „Hold Up” (budući da su transferi mogući samo u određenim vremenskim okvirima, posrednici za igrača pokušavaju iskoristiti s time povezani vremenski pritisak kako bi za sebe dogovorili veće naknade) te na problem „Gate Keeper” (posrednici osobito traženih igrača iskorištavaju svoju jaku poziciju donekle nezaobilaznih posrednika na tržištu kako bi zahtijevali prekomjerno visoku naknadu). Ovo vijeće smatra da se planiranim ograničenjem naknade na određeni postotak od plaće igrača odnosno iznosa transfera tek neizravno nastoje riješiti navedeni problemi, tako da je upitno može li se to ograničenje smatrati prikladnim za sprečavanje navedenih problema. U svakom slučaju, upitnima se čine nužnost i proporcionalnost.

Ovo vijeće smatra da je aspekt ugrožavanja solidarnosti u nogometu „spekulacijama i čistom željom za stjecanjem dobiti” u tom općenitom smislu nedovoljno konkretan da bi mogao predstavljati legitiman cilj u okviru testa u tri faze. Tuženik u tom pogledu na drugom mjestu navodi i da su naknade za posrednike za igrače odvojene od naknada za treniranje i solidarnih doprinosa. Međutim, vijeće ni u tom slučaju još ne može prepoznati u kojem je opsegu planirano ograničenje naknade za posrednika za igrače na određeni postotak od plaće igrača prikladno kako bi se riješio taj problem. Štoviše, za to bi bilo potrebno naknadu izravno vezati za naknade za treniranje i solidarne doprinose (a ne za svaku aktualnu plaću igrača).

2. Pravilo „Client pays” (točka 2. prethodnog pitanja)

Tuženik smatra da pravilo „Client pays” prije svega služi sprečavanju sukoba interesa. U pozadini toga stoji trenutačno očito postojeća praksa u skladu s kojom naknadu posredniku za igrače u cijelosti plaća klub u koji igrač prelazi čak i ako je posrednika za igrače također angažirao igrač. Osim toga, tuženik i u tom pogledu upućuje na opisani problem skrivenih informacija i navodi da bi se nalogodavci više bavili naknadom za posrednike za igrače koji djeluju za njih te da bi je također htjeli regulirati da je naposljetku moraju i stvarno sami plaćati.

U tom se slučaju pak najprije postavlja pitanje mogu li ti aspekti uopće činiti legitiman cilj u okviru testa u tri faze, s obzirom na to da ne postoji izravna poveznica s funkcioniranjem sportskog natjecanja.

Na temelju tvrdnji stranaka ne može se ocijeniti u kojem je opsegu u tom pogledu u prošlosti dolazilo do sukoba interesa koji se mogu konkretno utvrditi niti se s tim u vezi navodi da su izvršena prikupljanja dokaza ili drugi oblici istraga. Ovo vijeće smatra da je u načelu itekako moguće da slučaj u kojem posrednika za igrače ne plaća igrač kao njegov nalogodavac, nego klub u koji igrač prelazi, dovede do sukoba interesa na strani posrednika za igrače (na štetu igrača kao nalogodavca) jer naravno da interesi igrača i kluba u koji igrač prelazi nisu isti. Međutim, taj eventualni sukob interesa neutralizira se sa stajališta igrača znatnom prednošću koja se očituje u tome da posredniku za igrače ne treba platiti naknadu koju mu duguje. U slučaju dvojbe ta bi prednost u percepciji igrača trebala prevagnuti nad opasnošću od eventualnog sukoba interesa na strani posrednika za igrače. Tužitelji stoga također ističu da tuženiku uopće nije stalo do sprečavanja sukoba interesa na štetu igrača, nego više do toga da financijski rastereti klubove.

3. Pravilo plaćanja od 50 % (točka 3. prethodnog pitanja)

Tuženik ističe da se i ta odredba u biti temelji na istoj zamisli na kojoj se zasniva i pravilo „Client pays”, a u skladu s kojom bi, radi sprečavanja sukoba interesa, posrednika za igrače trebao platiti onaj tko ga je angažirao.

Stoga se najprije može uputiti na prethodna razmatranja iz točke 2.

Međutim, u tom se slučaju postavlja dodatno pitanje zašto se granica od 50 % primjenjuje samo na dio naknade koji treba platiti klub u koji igrač prelazi, a ne i obrnuto, na dio naknade koji treba platiti igrač.

4. Pravilo o pristanku na poštovanje propisa i na nadležnost (točka 4. prethodnog pitanja)

Tuženik se poziva na to da je pristanak na poštovanje FFAR-a i drugih propisa navedenih u članku 4. stavku 2. FFAR-a u izravnoj vezi i u skladu s ciljevima FFAR-a i sustava nogometnih transfera, odnosno s osiguravanjem integriteta nogometa, sportskog natjecanja i sustava transfera. Taj pristanak osobito pridonosi utvrđivanju i poboljšanju poslovnih i etičkih minimalnih standarda te tako osigurava i povećava kvalitetu pružanja usluga posredovanja u transferu igrača na globalnoj razini. Uvjet je za sveobuhvatnu primjenu i provedbu FFAR-a, za njegov nadzor te za sankcioniranje povreda FFAR-a.

Pristanak posrednikâ za igrače na nadležnost sudova federacije tuženika te na CAS-ovu arbitražu nužna je i u svakom slučaju odgovarajuća i logična posljedica (ponovnog) uvođenja potrebe licenciranja za posrednike za igrače s obzirom na poštovanje FFAR-a, odnosno progona i sankcioniranja povreda FFAR-a. Osim toga, tuženik upućuje na to da posrednici za igrače i njihovi nalogodavci mogu, u skladu s člankom 20. stavkom 1. FFAR-a, privatnopravno ugovoriti drukčiji mehanizam rješavanja sukoba, a time i nadležnost državnih sudova.

Očito je da odredbe FFAR-a koje su sporne u ovom slučaju treba i provesti u odnosu na posrednike za igrače ako se utvrdi da su zakonite. Stoga bi u okviru testa u tri faze trebalo biti relevantno smatra li se pristanak na propise i na nadležnost sudova federacije tuženika nužnim i proporcionalnim.

U prilog tome ide okolnost da bi odredbe trebale vrijediti u cijelom svijetu te da se pravilom o pristanku osigurava jedinstveni pravni okvir na razini cijelog svijeta i stavlja na raspolaganje središnje tijelo nadležno za donošenje odluka. Međutim, kako bi se ispunili zahtjevi testa u tri faze, usto je potrebno da radi učinkovite primjene FFAR-a stvarno bude nužan pristanak na sve navedene odredbe te da sudovi tuženika kao federacije i njegovih konfederacija poštuju minimalne postupovne standarde koje je potrebno zajamčiti sa stajališta prava Unije.

5. Uvjeti za izdavanje licence posredniku za igrače (točka 5. prethodnog pitanja)

Iz tuženikovih tvrdnji proizlazi da bi ta odredba trebala doprinijeti profesionalizaciji i povećanju kvalitete djelatnosti posrednika za igrače. S obzirom na velik utjecaj posrednika za igrače na tržištu transfera i znatne učinke na njihove nalogodavce koji su s tim povezani, osobito u gospodarskom odnosno financijskom pogledu, radi zaštite nalogodavaca (osobito mladih i neiskusnih igrača) potrebno je, u opsegu predviđenom tim skupom pravila, iz djelatnosti posrednika za igrače isključiti takve kandidate koji ispunjavaju ondje navedene kriterije.

Kao što je to navedeno, u pogledu mogućih učinaka djelatnosti posrednika za igrače na stabilnost i sastav momčadi, postoji poveznica s funkcioniranjem sportskog natjecanja. Stoga ovo vijeće smatra da u načelu ne bi trebalo moći osporiti to što tuženik uvjetuje djelatnost posrednika za igrače određenim kvalifikacijama odnosno ispunjenjem određenih uvjeta. Međutim, dvojbeno je u kojem će se opsegu svaki od tih zahtjeva koje je odredio tuženik u tom pogledu pokazati nužnim u konkretnom slučaju.

6. Zabrana višestruke naknade (točke 6. i 6.a prethodnog pitanja)

Tuženik u tom pogledu ponovno navodi aspekt sprečavanja sukoba interesa. Stoga se u tom dijelu može uputiti na razmatranja iz točke 2.

Osim toga, u tom bi slučaju dodatno trebalo ispitati je li pojam povezanog zastupnika igrača ograničen na ono što je nužno.

7. Odredba o stupanju u kontakt (točka 7. prethodnog pitanja)

Tuženik u biti obrazlaže tu odredbu načelom stabilnosti ugovora.

U tom se pogledu osobito postavlja pitanje je li za to potrebna „dodatna” zaštita posredstvom FFAR-a, odnosno treba li smatrati da ugovorne mogućnosti sankcioniranja koje stoje na raspolaganju u slučaju povrede ekskluzivnog ugovora o posredovanju koji je već sklopljen s nekim drugim posrednikom za igrače nisu dovoljne.

8. Pravilo transparentnosti (točka 8. prethodnog pitanja)

Tuženik smatra da ta odredba trenutačno nije dovoljno transparentna i razumljiva kad je riječ o uslugama posrednika za igrače.

Informacije se objavljuju samo stupnjevito prema legitimnim svrhama obrade na trima različitim kanalima koji su dostupni različitim primateljima i nisu dostupni upravo svjetskoj javnosti, kao što to smatraju tužitelji. U pogledu honorara pojedinih posrednika za igrače stavljaju se na raspolaganje samo ukupne brojke. Ozbiljno se shvaća zaštita podataka, a implementaciju FFAR-a nadzire tuženikov odjel za zaštitu podataka. Objavljivanjem preko određenih kanala treba upravljati uz „pažljivo uravnoteženo odvagivanje interesa pojedinih ispitanika s određenim interesima tuženika”. Na internetskoj stranici FIFA-e trebalo bi objavljivati samo takozvani Football Agent Directory, dok se sve druge informacije stavljaju na raspolaganje samo na platformi odnosno na FIFA Legal Hubu koji je dostupan vrlo ograničenom broju primatelja.

U tom se slučaju također opet najprije postavlja pitanje u kojem se opsegu pojačana transparentnost zbog nedostatka izravne poveznice s funkcioniranjem sportskog natjecanja uopće može uzeti u obzir kao legitiman cilj.

Međutim, neovisno o tome, pojačana transparentnost također ne bi trebala biti svrha sama sebi, nego bi trebala moći doći u obzir kao opravdanje mjere kojom se ograničava tržišno natjecanje samo ako je potrebna kako bi se ostvario odnosno osigurao neki drugi legitiman cilj. Stoga bi moglo biti relevantno pitanje predstavlja li svaka svrha obrade koju je tuženik naveo u tom pogledu legitiman cilj u smislu testa u tri faze te je li objavljivanje pojedinih informacija određenom broju primatelja nužno za postizanje tog cilja i proporcionalno cilju.

Pritom se ovom vijeću osobito čini problematičnim to što se tekstom sporne odredbe članka 19. FFAR-a predviđa samo da ondje navedene informacije objavljuje tuženik i to što stupnjevanje prema vrsti primatelja odnosno svrhama obrade odnosno odvagivanje uzimajući u obzir interese ispitanika, kako ih navodi tuženik, upravo nema oslonac u tekstu te odredbe. U skladu s tim, u okviru objektivnog tumačenja u krajnjem bi slučaju čak moglo biti dopušteno neograničeno objavljivanje informacija navedenih u odredbi.

9. Izračun gornje granice „Service Fee” (točka 9. prethodnog pitanja)

Tuženik ističe da je ta odredba samo dopuna odredaba o ograničenju naknade posrednika za igrače (gornja granica „Service Fee”, vidjeti točku 1. prethodnog pitanja) te da se odredbom upravo ne propisuje određeni oblik naknade. Međutim, to se čini upitnim i s obzirom na tekst odredbe kao i s obzirom na njezin strukturni položaj u članku 15. stavku 1. FFAR-a. Ovo vijeće smatra da odredbu u njezinu trenutačnom obliku u okviru objektivnog tumačenja treba tumačiti na način kako su ga naveli tužitelji i kako je formuliran u točki 9. prethodnog pitanja.

Tuženik ne ističe ciljeve koji bi mogli opravdati odredbu takvog sadržaja. Stoga je vjerojatno da se odredba u svojem trenutačnom obliku, osim ako Sud to ne ocijeni drukčije, protivi članku 101. stavku 1. UFEU-a.

10. Odredba članka 15. stavaka 3. i 4. FFAR-a koja se odnosi na pretpostavku (točka 10. prethodnog pitanja)

U skladu s tužnikovim tvrdnjama, ta odredba služi sprečavanju zaobilaženja gornje granice „Service Fee”. Osobito treba spriječiti da posrednik za igrače iskaže naknadu za uslugu posredovanja u transferu igrača (čiji je iznos ograničen gornjom granicom „Service Fee”) kao naknadu za drugu uslugu (čiji iznos nije ograničen) i da tako zaobiđe gornju granicu „Service Fee”. Pritom treba uzeti u obzir da posrednici za igrače mogu bez daljnjeg ostvarivati (neograničene) prihode drugim uslugama ako se te usluge zaista i pruže.

Zakonitost te odredbe najprije pretpostavlja to da je zakonita gornja granica „Service Fee”. Međutim, čak i da je to slučaj, upitno je je li odredba o pretpostavci predviđena u ovom slučaju (odnosno s tim povezano prebacivanje tereta iznošenja činjenica i tereta dokazivanja) nužna za njezinu učinkovitu provedbu i tomu proporcionalna.

11. Samo stvarno isplaćena plaća kao obračunska osnova za naknadu posrednika za igrače, članak 14. stavci 7. i 12. FFAR-a (točka 11. prethodnog pitanja)

Ta je odredba isključivo dopuna gornjoj granici „Service Fee” u skladu s točkom 1. prethodnog pitanja.

Osim ako Sud to ne ocijeni drukčije, u slučaju zakonitosti gornje granice „Service Fee” ne bi trebale postojati dvojbe u pogledu toga da se njezin izračun temelji samo na plaći koja je stvarno isplaćena igraču.

12. Obveze objavljivanja (točka 12. prethodnog pitanja)

Tuženik smatra da ta odredba služi nadzoru poštovanja propisa koji se primjenjuju na posrednike za igrače, a osobito FFAR-a. Zakonitost odredbe stoga najprije pretpostavlja zakonitost FFAR-a (a osobito odredaba o naknadama koje su sporne u ovom slučaju). Osim toga, relevantno je to je li objavljivanje informacija navedenih u članku 16. stavku 2. točki (j) podtočkama ii. do v. i članku 16. stavku 2. točki (k) podtočki ii. FFAR-a zaista potrebno za poštovanje tih propisa. Čini se da je to trenutačno eventualno moguće u slučaju široke margine prosudbe dodijeljene tuženiku jer tuženik ne navodi nikakve konkretne informacije o točnim odredbama FFAR-a čije poštovanje treba zaštititi objavljivanjem raznih informacija, pri čemu se odredbom usto predviđa i objavljivanje „informacija koje se traže na platformi” a da te informacije nisu pobliže određene. „Platforma” se u FFAR-u definira kao „digitalna platforma kojom upravlja FIFA, a preko koje se odvijaju postupak licenciranja, postupak rješavanja sporova, kontinuirano usavršavanje (*continuing professional development*, CPD) i izvješćivanje”. U skupu pravila u potpunosti ostaje otvoreno pitanje koje se informacije traže na „platformi”. Kad je riječ o dijelu u kojem tuženik i u tom pogledu upućuje na objavljivanje u stupnjevitom obliku te na ograničeni broj primatelja informacija, može se uputiti na razmatranja u točki 8.

13. Odredbe o uzimanju u obzir prihoda od daljnje prodaje (točka 13. prethodnog pitanja)

U skladu s tuženikovim tvrdnjama, ta bi odredba trebala služiti zaštiti stabilnosti ugovora te autonomiji klubova u pogledu njihove politike transfera.

Naposljetku, u tom se pogledu postavljaju slična pitanja kao u pogledu gornje granice „Service Fee”. U tom bi slučaju također moglo biti relevantno pitanje pruža li sudjelovanje posrednika za igrače u prihodima od daljnje prodaje poticaj da se angažira u nepotrebnim daljnjim transferima te, u slučaju potvrdnog odgovora na to pitanje, je li zabrana nužna i proporcionalna kako bi se njome zajamčila stabilnost ugovora u opsegu koji je potreban za pošteno sportsko natjecanje.

2. Članak 56. UFEU- a

Budući da, kao što je to navedeno, djelatnost posredovanja u transferu igrača predstavlja gospodarsku djelatnost i da nadilazi granice države članice, obuhvaćena je i područjem primjene slobode pružanja usluga u skladu s člankom 56. UFEU-a. To područje primjene ne vrijedi samo za mjere tijelâ, nego i za druge vrste odredaba koje služe kolektivnom uređenju pružanja usluga, kao primjerice statute sportskih saveza (vidjeti u tom pogledu također navedenu sudsku praksu Suda u predmetu Meca-Medina i Majcen). Budući da se spornim odredbama nedvojbeno ograničava odnosno uređuje pružanje usluga posrednika za igrače, za pitanje je li riječ o povredi slobode pružanja usluga u skladu s člankom 56. UFEU-a relevantno je također jesu li ograničenja eventualno opravdana. To bi bio slučaj kad bi ta ograničenja služila zaštiti odnosno ostvarivanju važnog općeg interesa i kad bi za to bila prikladna, nužna i proporcionalna. Stoga se javlja slična problematika kao u vezi s navedenim testom u tri faze prema sudskoj praksi Suda u predmetu Meca-Medina i Majcen, s tim da se ipak ne čini jasnim može li se važan opći interes za opravdavanje ograničenja slobode pružanja usluga u skladu s člankom 56. UFEU-a nužno izjednačiti s legitimnim interesom u smislu testa u tri faze.

3. Članak 6. OUZP-a

Pohrana i obrada osobnih podataka predviđena člankom 16. stavkom 2. točkom (j) podtočkama ii. do v., člankom 16. stavkom 2. točkom (k) podtočkom ii. i člankom 19. FFAR također bi u skladu s člankom 6. stavkom 1. OUZP-a bila opravdana samo ako se pretpostavi tuženikov legitimni interes. Stoga je i u tom slučaju relevantno pitanje služi li pohrana odnosno obrada podataka legitimnom cilju, je li nužna za postizanje tog cilja i je li proporcionalna cilju, pri čemu se i u tom pogledu postavlja pitanje može li se legitimni interes u smislu članka 6. stavka 1. OUZP-a nužno izjednačiti s legitimnim interesom u smislu testa u tri faze. Međutim, eventualne povrede OUZP-a odnose se samo na točke 8. i 12. prethodnog pitanja.

III.

Ovo vijeće u skladu s člankom 267. prvim stavkom točkom (a) i člankom 267. drugim stavkom UFEU-a po službenoj dužnosti Sudu upućuje prethodno pitanje navedeno u izreci rješenja i prekida spor do zaključenja postupka povodom zahtjeva za prethodnu odluku.

To je primjerno jer samo Sud može u obvezujućem obliku odlučiti o postojanju povrede članka 101., 102. i 56. UFEU-a te članka 6. OUZP-a.

Budući da bi sporne odredbe FFAR-a trebale vrijediti u cijelom svijetu, odluka nadnacionalnog suda kao što je Sud također može znatno bolje doprinijeti rješenju spora nego odluka prvostupanjskog nacionalnog suda.

Protivno mišljenju tužiteljâ, prethodno pitanje itekako se odnosi i na tumačenje prava Unije, a ne na njegovu primjenu u pojedinačnom slučaju. U tom pogledu

osobito ne čini razliku to dovodi li se u pitanje usklađenost konkretne državne zakonske odredbe ili statuta nekog sportskog saveza s pravom Unije.

Isto tako, nije razvidno da bi sudovi država članica u tom pogledu trebali raspolagati diskrecijskom ovlašću i marginom prosudbe koju Sud ne može ispitati. Štoviše, ako je utvrđena potrebna činjenična osnova, kao što je to slučaj u ovom predmetu, Sud može također potpuno samostalno ispitati i ocijeniti pitanje proporcionalnosti odnosno pitanje u kojem opsegu tuženik djeluje u okviru diskrecijske ovlasti ili margine prosudbe kojom eventualno raspolaže.

RADNI DOKUMENT